

คู่มือ

การปฏิบัติงาน

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ เป็นคู่มือเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓ ซึ่งครอบคลุมงานการดำเนินคดีของรัฐ งานการสืบสวนข้อเท็จจริง และงานการสอบสวนวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้รวบรวม รายละเอียด กระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมถึง กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปในทางทิศทางเดียวกันซึ่งทำให้มีการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน และผู้มาติดต่อในการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสะดวกเป็นไปด้วยความถูกต้องโปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้

กลุ่มกฎหมายและคดี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
แนวคิด	๑
วัตถุประสงค์	๒
ขอบข่ายและภารกิจ	๒
ส่วนที่ ๒ คู่มือ การปฏิบัติงาน	
๑. การดำเนินงานด้านกฎหมายและการดำเนินคดีของรัฐ	๓
(วัตถุประสงค์,ขอบข่ายของงาน,ขั้นตอนการการปฏิบัติงานและกฎหมายที่อ้างอิง)	
๒. การดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	๕
(ความหมายการสืบสวน,ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง,วิธีการและเทคนิคการสืบสวน,ขั้นตอนในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง,ผังขั้นตอนการดำเนินการ)	
๓. การดำเนินการสอบสวนวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑๐
(วัตถุประสงค์,ความหมายของวินัย,กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง,กระบวนการสอบสวน,ระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินการ)	
ส่วนที่ ๓ ภาคผนวก	
แบบฟอร์ม	
ผู้จัดทำ	

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. แนวคิด

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้บัญญัติให้กลุ่มกฎหมายและคดี เป็นกลุ่มลำดับที่ ๑๐ ในการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ปฏิบัติงานขึ้นตรงกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย
- (ข) ดำเนินการสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
- (ค) ดำเนินการทางวินัย การตรวจพิจารณาวินัย การลงโทษ และการรายงานการดำเนินการทางวินัย
- (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์
- (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์
- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
- (ช) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา คดีปกครอง คดีแพ่ง คดีอาญาและคดีอื่น
- (ซ) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (ฌ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อมูลและติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนางาน

กฎหมายและงานคดีของรัฐ

- (ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นคู่มือแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติหน้าที่นิติกรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการกรณีอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน

๓. ขอบข่ายและภารกิจ

- ๓.๑ การดำเนินงานด้านกฎหมายและการดำเนินคดีของรัฐ
- ๓.๒ การดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง
- ๓.๓ การดำเนินการสอบสวนวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ ๒

คู่มือการปฏิบัติงาน

๑. ชื่องาน คู่มือการดำเนินงานด้านกฎหมายและการดำเนินคดีของรัฐ

๑.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนิติกรในการดำเนินคดีของรัฐให้แก่หน่วยงานราชการสถานศึกษารวมทั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๒ ขอบเขตของงาน

ครอบคลุมตั้งแต่การดำเนินคดีแพ่งคดีอาญา คดีล้มละลาย และคดีปกครอง จนกระทั่ง คดีถึงสิ้นสุด และการบังคับคดีหรือการใช้มาตรการบังคับทางปกครองอีกครั้งการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการและการดำเนินการหาตัวผู้ต้องรับผิดทางละเมิดและรับผิดค่าสินไหมทดแทน

๑.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑.๓.๑ ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับกฎหมายแก่ หน่วยงานและสถานศึกษารวมถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ตลอดจนผู้มาขอรับบริการอื่นด้วย

๑.๓.๒ รับเรื่อง ได้รับรายงานจากบุคลากรในสังกัด สถานศึกษาในสังกัด ได้รับแจ้งจากผู้บังคับบัญชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และได้รับรายงานจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับคดีแพ่ง คดีอาญา คดีล้มละลาย และคดีปกครอง

๑.๓.๓ เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อดำเนินการสั่งการ

๑.๓.๔ ประสานงานและมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสำนักงานอัยการจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ว่าต่างหรือแก้ต่างในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีล้มละลาย ที่หน่วยงานราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีหรือถูกฟ้องคดีคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีนั้น ไม่อาจขอความช่วยเหลือให้แก้ต่างได้ รวมทั้ง การดำเนินการอื่นตามกระบวนการพิจารณาคดี จนกระทั่ง ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา รวมถึงการอุทธรณ์และฎีกาคำสั่งหรือคำพิพากษา จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๑.๓.๕ รวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน และจัดทำคำฟ้องในฐานะผู้ฟ้องคดีหรือทำคำให้การในฐานะผู้ถูกฟ้องคดีให้กับหน่วยงานราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อส่งศาลปกครองและดำเนินการอื่นตามกระบวนการพิจารณาคดี จนกระทั่งศาลปกครองมีคำสั่งหรือคำพิพากษาจนถึงที่สุด

๑.๓.๖ การบังคับคดี และการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง รวมถึงการสืบหาทรัพย์สินหรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อการบังคับคดี

๑.๓.๗ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการหาผู้ต้องรับผิดชอบละเมิด รวมทั้ง ค่าสินไหมทดแทนกรณีเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานทางราชการ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ รวมทั้ง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๓.๘ การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รวมถึง การเข้าตรวจดูและคัดสำเนาเอกสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑.๔ กฎหมายที่อ้างอิง

- (๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (๒) ประมวลกฎหมายอาญา
- (๓) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
- (๔) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- (๕) พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๖) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๗) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- (๘) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๙) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- (๑๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- (๑๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๑๒) หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

๒. ชื่องาน คู่มือการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

๒.๑ ความหมายการสืบสวน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ (พ.ศ. ๒๕๒๘, หน้า ๓๖) อธิบายไว้ว่า การสืบสวน หมายถึง การเสาะหาบททวนไปมา

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๐) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด”

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๙๕ วรรคห้า ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที”

จากความหมายของการสืบสวน สามารถสรุปความหมายของการสืบสวนได้ว่า การสืบสวนเป็นการดำเนินการขั้นต้นของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งได้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานทั้งก่อนและหลังที่ความผิดอาญาเกิดขึ้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดถึงสาระสำคัญ ๓ ประการ อันเป็นหลักสากล คือ (สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์และคณะ, ๒๕๔๖, หน้า ๑๘)

๑. จะต้องทำการสืบสวนให้พบว่ามีกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นจริงหรือไม่ (Has a crime been committed?)

๒. ถ้ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริงแล้วเป็นคดีอะไร (If so, what crime ?)

๓. ใครเป็นผู้กระทำความผิดในคดีนั้น ๆ (Who committed such crime ?)

๒.๒ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- กฎ ก.ศ.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๓ วิธีการและเทคนิคการสืบสวน

วิธีการสืบสวน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดแนวทางปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ อาจจะดำเนินการโดยวิธีการอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของเรื่องที่จะทำการสืบสวนว่า ควรจะใช้วิธีการใด จึงเหมาะสมที่จะให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาอาจดำเนินการสืบสวนเองหรือให้ผู้อื่นดำเนินการสืบสวน หรืออาจส่งประเด็นไปให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เช่น สถานศึกษาช่วยสืบสวนก็ได้ อีกทั้งในเรื่องระยะเวลาของการสืบสวนข้อเท็จจริงควรนำหลักการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาปรับใช้ การสืบสวนอาจกระทำได้โดยทางลับและโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ดังนี้

(๑) การสืบสวนโดยทางลับ ได้แก่ การสืบสวนโดยมิให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดรู้ตัวโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสม เช่น เข้าไปพูดคุยโดยปกติธรรมดา หว่านล้อมให้เขาพูดในประเด็นที่ต้องการทราบ หรือทำที่เป็นเข้าไปศึกษาถึงวิธีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติงาน และขอเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยที่เขาไม่ทันรู้ตัว หรือจะมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์เพื่อที่จะทราบถึงความเคลื่อนไหวหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ว่ามีแนวโน้มพอที่จะเชื่อได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด หรือเขาผู้นั้นได้กระทำผิดจริงหรือไม่ เพราะอาจเป็นการร้องเรียนกันแก่งัดกัน เช่น ร้องเรียนว่าครูมีความสัมพันธ์ทางชู้สาว ถ้าหากแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนอาจเป็นเรื่องเสียหายต่อชื่อเสียง กำลังใจของผู้ถูกร้องเรียน

(๒) การสืบสวนโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นทางการ ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหา มีโอกาสได้ทราบข้อกล่าวหาหรือทราบเรื่องหรือทราบประเด็นถูกกล่าวหา กระบวนการสืบสวนอาจทำให้ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริง ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียนและมีหลักฐานพอเชื่อได้ว่ามีมูลความจริง เช่น มีการร้องเรียนเบิกถอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนไปจากธนาคารเพื่อซื้อรถยนต์ส่วนตัว มิได้ใช้เพื่อการเรียนการสอนโดยปรากฏหลักฐานทางการเงินและการพัสดุว่าไม่ถูกต้อง เป็นต้น ก็จะต้องมีการสืบสวนเป็นทางการต่อไป

เทคนิคการสืบสวน หมายถึง ศิลปะ หรือกลยุทธ์ของผู้บังคับบัญชา หรือผู้ได้รับมอบหมายที่จะใช้วิธีการต่าง ๆ ในการเตรียมการการสอบปากคำพยานบุคคล และการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในข้อกล่าวหาหรือข้อสงสัย หรือสำหรับพิสูจน์ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องสงสัยว่ากรณีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงประการใด หากเห็นว่ากรณีนี้มีมูลก็ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป กรณีใดจะสมควรสืบสวนโดยทางลับหรือโดยเปิดเผย ย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะสืบสวนความร้ายแรงแห่งกรณี ตลอดจนความเสียหาย หรือเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาโดยอ้างพยานหลักฐานแน่ชัดจะใช้วิธีการสืบสวนโดยเปิดเผยก็ได้ แต่หากเป็นกรณีที่สงสัยว่าจะมีการกระทำผิดหรือมีผู้ร้องเรียนโดยกล่าวหาลอย ๆ หากจะดำเนินการสืบสวนโดยเปิดเผยอาจเป็นการเอิกเกริก ถ้าผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำผิดจะทำให้เขาเสียชื่อเสียง หรือถ้าหากเขากระทำผิดจริง จะเป็นทางให้ผู้กระทำผิดไหวตัวหรือรู้ตัว อาจจะมีการดำเนินการสืบสวนโดยวิธีลับ มิให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานรู้ตัวหรือเตรียมการล่วงหน้าได้หรือถ้าหากสืบสวนแล้วปรากฏว่าไม่เป็นความจริงตามข้อกล่าวหาก็คงจะได้ไม่เสียชื่อเสียงของผู้ถูกกล่าวหา

บุคคลที่จะทำหน้าที่สืบสวนที่ดี ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีความรู้เฉพาะเรื่องที่จะสืบสวน และเรื่องทั่วไป มีความเฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบดี รู้หลักจิตวิทยา สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้บุคคลที่น่านับถือ มีความสามารถในการปรับตัว มีความกล้าหาญ อดทน เพียรพยายาม รอบคอบ มีความคิดริเริ่มดี วางตนเป็นกลาง และมีใจเป็นธรรม ตลอดจนมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เช่น จะสืบสวนเกี่ยวกับการทุจริต เรื่องเงิน ต้องมีผู้เชี่ยวชาญเรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ เป็นผู้ร่วมสืบสวนอยู่ด้วย

การเตรียมการสืบสวน ศึกษาเรื่อง และวางแผน เตรียมสอบปากคำพยานบุคคล รวบรวมพยาน เอกสาร พยานวัตถุ

การสอบปากคำและบันทึกถ้อยคำพยาน ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่เหมาะสม เช่น เป็นสถานที่ที่คน ไม่พลุกพล่าน เงียบพอที่จะมีสมาธิ ไม่มีคนอื่นอยู่เพราะพยานอาจไม่กล้าให้ถ้อยคำต่อหน้าคนบางคน หรือให้ถ้อยคำที่จะเอาใจ คนบางคน การเลือกสถานที่อาจเลือกห้องผู้อำนวยการโรงเรียน ห้องสมุด เป็นต้น การจัดลำดับพยานบุคคล การเตรียมการล่วงหน้า สร้างบรรยากาศเป็นกันเองเพื่อสร้างความไว้วางใจ คুমประเดินสอบถามให้ตรงประเด็น อาจจะถามนอกประเด็นบ้างแต่ในที่สุดต้องเป็นสิ่งที่ต้องการประเด็น ถ้าไปสืบสวนหลายคน คนหนึ่งเป็นคนถาม คนหนึ่งกำหนดถ้อยคำที่ต้องจดและให้อีกคนจดถ้อยคำแต่อาจเป็นไปได้ว่าคนที่กำหนดถ้อยคำที่ต้องจดจะเป็นคนคนเดียวกับคนจดถ้อยคำ ถ้าพบว่าพยานให้การขัดกัน ต้องซักถามให้ละเอียด อย่าใช้คำถามนำ คือ คำถามที่ต้องการคำตอบจากผู้ถูกถามว่าใช่ หรือไม่ใช่เท่านั้น และใช้คำถามที่เข้าใจง่าย ๆ

ลักษณะของพยานที่ผู้สืบสวนต้องคำนึงถึงให้มาก คือ พยานไม่รู้เห็นเหตุการณ์ แต่พยายามที่จะบอกว่ารู้เห็น พยานประเภทแค้นเคือง พยานขี้เหล้า พยานช่างพูด พยานเท็จเหล่านี้ต้องสังเกตให้ดี ซักถามให้ละเอียด กลับไปกลับมา ถ้าเป็นพยานเท็จ จะพูดเรื่องเดียวกันไม่เหมือนกัน เป็นต้น

การถามเพื่อเอาความจริงจากผู้ถูกกล่าวหา ไม่ต้องมุ่งหวังจะได้ความจริง เพราะมีกระบวนการที่จะพิสูจน์ความจริงในการสอบสวนอยู่แล้ว เพราะบางครั้งอาจไม่ใช่ผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ เขาอาจถูกใส่ร้าย ต้องทำใจให้เป็นกลางต้องพยายามหาพยานอื่นมาประกอบ

การบันทึกถ้อยคำต้องใช้ภาษาง่าย ๆ หากเป็นภาษาถิ่นต้องบันทึกคำแปลความหมาย ที่เป็นภาษากลาง ไว้ด้วย เพราะผู้พิจารณาอาจแปลความหมายผิดเพี้ยน อ่านทบทวนคำให้การที่บันทึกให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังว่าถูกต้องตามที่ให้การหรือไม่ เมื่อมีการแก้ไข ตกเติมถ้อยคำพยาน ต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำ และผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยแต่ถ้าผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อก็ให้กรรมการสืบสวนบันทึกไว้ว่า ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ

ในกรณีการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก (อายุไม่เกิน ๑๘ ปีในวันที่ให้ถ้อยคำ) รวมทั้งผู้มีปัญหาในการสื่อสาร ให้นำกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๘ มาใช้โดยอนุโลม กล่าวคือ ...ในการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ให้สอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและให้มีข้าราชการครูที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ และบุคคลที่ได้กร้องขอหรือไว้วางใจเข้าร่วมในการสอบสวนปากคำนั้นด้วย หากผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งข้อร้องเรียนข้าราชการครูดังกล่าวข้างต้นให้เปลี่ยนตัวบุคคลนั้น

ในกรณีผู้เสียหายหรือพยานเป็นคนหูหนวกหรือเป็นใบ้ หรือทั้งหูหนวกและเป็นใบ้ หรือมีความพิการทางกาย หรือไม่เข้าใจภาษาไทยและจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดหาล่ามที่เป็นกลาง และเชื่อถือได้ให้แก่บุคคลดังกล่าว

การร้องเรียนเป็นบัตรสนเท่ห์

กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยตามหนังสือร้องเรียนกล่าวโทษที่ไม่ระบุชื่อผู้ร้องเรียนหรือผู้กล่าวโทษ ต้องปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวน ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ดังนี้ ข้อ ๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการในเบื้องต้น ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

๒.๔ ขั้นตอนในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

(๑) วิเคราะห์หนังสือร้องเรียน/กล่าวหา พิจารณาว่าจะดำเนินการสืบสวนโดยทางลับหรือเปิดเผย

(๒) บันทึกเสนอให้ความเห็นว่าจะสืบสวนโดยทางลับหรือโดยเปิดเผย

(๓) กรณีสืบสวนโดยทางลับ (ไม่มีมูลเสนอยุติเรื่อง , มีมูลเสนอดำเนินการทางวินัยร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง ระดับความร้ายแรง/ไม่แรง ปรากฏตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

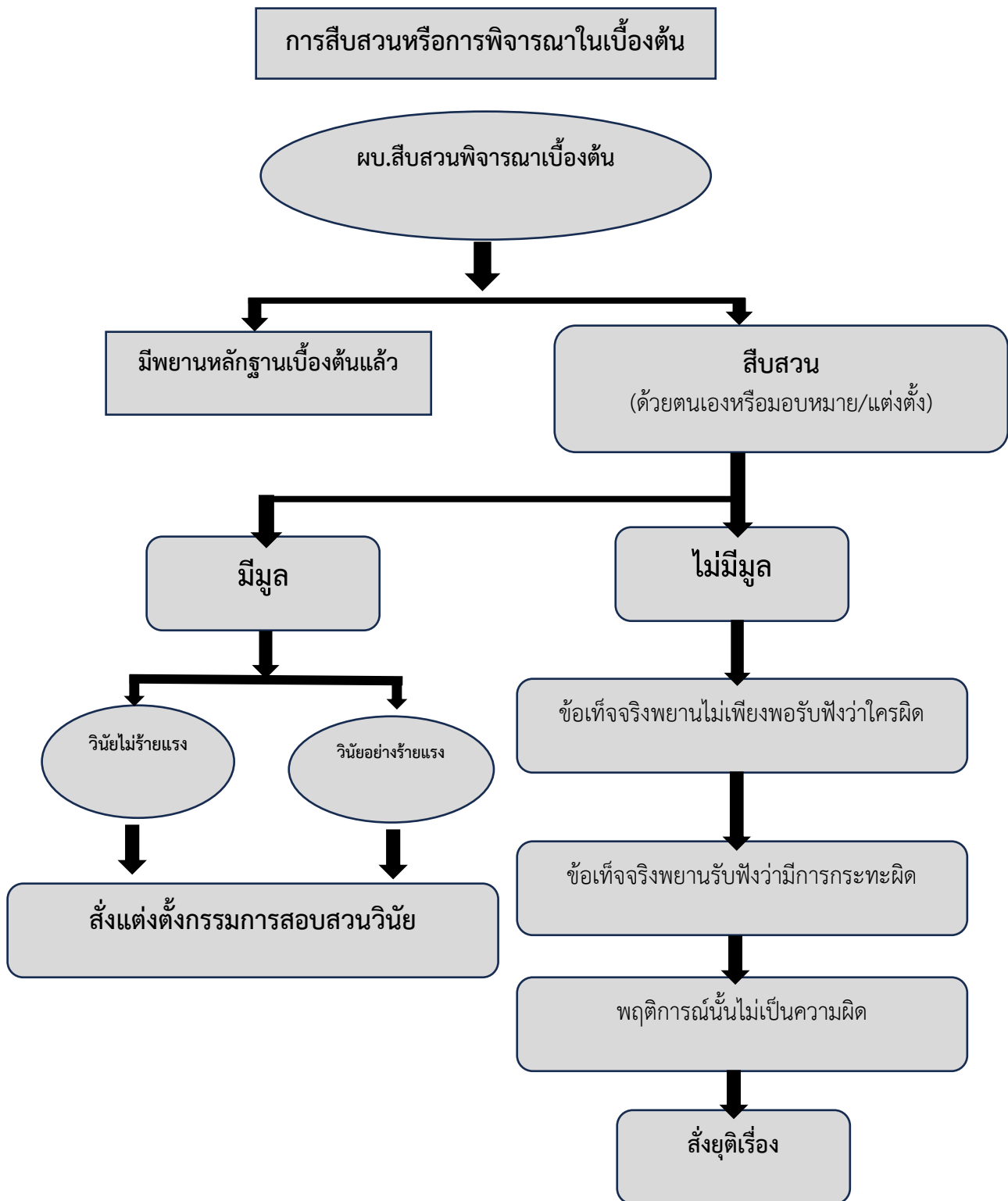
(๔) กรณีสืบสวนโดยเปิดเผย ดังนี้

(๔.๑) ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง มาตรา ๙๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๔.๒) คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ได้รับแต่งตั้ง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

(๔.๓) การรายงานผลการสืบสวน ต้องนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงมีมูลตามข้อกล่าวหาหรือไม่ เมื่อพิจารณาข้างหน้าพยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูล หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดทางวินัยก็เสนอให้ยุติเรื่อง หากมีมูลเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือมีมูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็เสนอผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวนพิจารณา เพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

๒.๕ ขั้นตอนการดำเนินการ

๓. ชื่องาน คู่มือ การดำเนินการสอบสวนวินัย

๓.๑ วัตถุประสงค์

๓.๑.๑ เพื่อศึกษาถึงขั้นตอนและวิธีการการสอบสวนวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางการดำเนินการทางวินัยสำหรับกรณีอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน

๓.๑.๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาสำนวนการสอบสวนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการพิจารณาและกำหนดความผิด

๓.๒ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ ความหมายของ วินัย

วินัย หมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนอาจต้องรับโทษ หรืออีกนัยหนึ่ง วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของคนในองค์กรให้เป็นไปตามแบบแผนที่พึงประสงค์

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติ ตามหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๘๑ ถึง มาตรา ๘๗

๓.๒.๒ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

๓.๒.๓ กระบวนการสอบสวน

การสอบสวนเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ เป็นไปตาม กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน คือ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ดังนั้น จึงสามารถแยกได้ตามประเภทของวินัย กล่าวคือ กรณีวินัยไม่ร้ายแรง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการ อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า หรืออธิการบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

สำหรับกรณีวินัยอย่างร้ายแรง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ได้แก่ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๓ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ ในลำดับชั้นสูงกว่าของผู้ถูกกล่าวหาคนหนึ่งคนใด ในกรณีที่กระทำผิดวินัยร่วมกันหลายคน ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ ระดับเหนือขึ้นไป ผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัย รัฐมนตรีเจ้าสังกัด นายกรัฐมนตรี หรือ ก.ค.ศ.

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่ง ครู สังกัดสถานศึกษา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะดำรงตำแหน่งหรือมีวิทยฐานะใด

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ช่วยราชการ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยต้องเป็นผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเดิมแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๒) องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน

ตาม กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐ ข้อ ๓ กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนประกอบด้วย ประธานกรรมการ ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประธานต้องดำรงตำแหน่งและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา และกรรมการอย่างน้อยอีก ๒ คน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ และต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย อย่างน้อยหนึ่งคนเป็นกรรมการสอบสวน

(๓) รูปแบบของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ต้องระบุ เป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง หรืออย่างร้ายแรง ชื่อและตำแหน่งหรือวิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อและตำแหน่งหรือวิทยฐานะของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวน

การแต่งตั้งกรรมการสอบสวน กรรมการสอบสวนอาจเป็นบุคคลที่อยู่ในหน่วยงานอื่น หรือสังกัดอื่นก็ได้ โดยอาจมีหนังสือขอตัวข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นมาเป็นกรรมการก็ได้

(๔) การแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบ

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ดำเนินการ

(๔.๑) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่มีคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหาตามที่อยู่ปรากฏหลักฐานของทางราชการ เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

(๕.๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ประธานและกรรมการรับทราบ ภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่มิคำสั่ง พร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาให้ประธาน กรรมการและให้ลงลายมือชื่อ และ วัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

(๕) สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิ ดังนี้

- (๕.๑) มีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้าร่วมฟังการสอบสวนได้
- (๕.๒) จะนำเหตุแห่งการถูกสอบสวนมาเป็นข้ออ้างในการดำเนินการใดให้กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกสอบสวนไม่ได้ ยกเว้นการถูกสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการ ไว้ก่อน
- (๕.๓) มีสิทธิคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือกรรมการสอบสวน
- (๕.๔) มีสิทธิขอทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ
- (๕.๕) มีสิทธิที่จะได้รับโอกาสในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนต่อคณะกรรมการสอบสวน
- (๕.๖) มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้ง ชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตน
- (๕.๗) มีสิทธินำพยานหลักฐานมาเองหรืออ้างพยานหลักฐาน แล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้
- (๕.๘) มีสิทธิที่จะได้รับการแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา ก่อนการสอบปากคำจากคณะกรรมการสอบสวน
- (๕.๙) มีสิทธิที่จะได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสอบสวนที่คำขอ/คำชี้แจงมีข้อบกพร่อง อ่านไม่เข้าใจ หรือผิดพลาด
- (๕.๑๐) มีสิทธิขอตรวจดูต้นฉบับหรือพยานหลักฐาน และถ้าต้องการสำเนา มีสิทธิได้รับสำเนา ตามที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควร
- (๕.๑๑) มีสิทธิได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
- (๕.๑๒) มีสิทธิที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในเวลา ๑๕ วัน และให้ถ้อยคำเพิ่มเติม รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวน
- (๕.๑๓) มีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกขู่เข็ญ หลอกลวง ให้คำมั่นสัญญา จูงใจ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ หรือกระทำให้อับอาย หรือใช้กลอุบาย
- (๕.๑๔) มีสิทธิที่จะกล่าวอ้างมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(๖) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๖.๑) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(๖.๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ทำการสอบสวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงโดยทำการสอบสวนบันทึกปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยานบุคคล รายละเอียดของพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่กล่าวหา แสวงหารวบรวมพยานเอกสารหลักฐาน ให้ได้ข้อยุติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ และให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้งด้วย

(๗) การประชุมคณะกรรมการสอบสวน เรื่องที่ต้องประชุมคณะกรรมการสอบสวน คือ

(๗.๑) พิจารณาเรื่องที่กล่าวหาและวางแนวทางการสอบสวน

(๗.๒) พิจารณาวามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำการใดเมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด หรือไม่ อย่างไร

(๗.๓) พิจารณาลงมติว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าไม่ผิดให้มีความเห็นยุติเรื่อง ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร

(๘) องค์คณะในการประชุม

องค์ประชุมของคณะกรรมการสอบสวน มี ๒ ลักษณะ

(๘.๑) การประชุมทั่วไป ที่กฎหมายมิได้กำหนดเฉพาะองค์ประชุม ต้องมีประธานอยู่ร่วมประชุมด้วย ถ้าประธานไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานแทนต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด

(๘.๒) การประชุมโดยมีมติพิเศษ ซึ่งกฎหมายกำหนดองค์ประชุมไว้ว่าต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด มี ๒ กรณี คือ

(ก) การประชุมตาม ข้อ ๒๔ เพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดในกรณีใด หรือหย่อนความสามารถ ในอันที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร

(ข) การประชุมปรึกษาหลังจากรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จ เพื่อพิจารณาว่ามีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่อง ในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่ง ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัด พอที่จะพึงลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร

การลงมติการลงมติของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันก็ให้ประธาน ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวนต้องทำบันทึก รายงานการประชุมไว้ด้วยทุกครั้ง รวมไว้ในสำนวนการสอบสวน เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าคณะกรรมการ สอบสวนได้ประชุมตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาฯ ข้อ ๑๖ ข้อ ๒๔ และข้อ ๓๘ จริง และเพื่อให้ มีหลักฐานไว้ใช้ยืนยันอ้างอิงได้ถ้ามีการตรวจสอบ

(๙) การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา

การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนที่จะต้องดำเนินการ หลังจากพิจารณาเรื่องที่กล่าวหาและวางแนวทางการสอบสวนแล้ว โดยเรียกผู้ถูกกล่าวหามาแจ้งและอธิบาย รายละเอียดของข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร รวมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่าในการสอบสวนนี้ ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุป พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตลอดจนอ้าง พยานหลักฐาน หรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ โดยทำเป็นบันทึกมีสาระสำคัญ ตามแบบ สว.๒ รวม ๒ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ อีก ๑ ฉบับ มอบให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาและให้ผู้ถูกกล่าวหา ลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย โดยจะต้องดำเนินการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการ ได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร หากผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่า ได้กระทำการ ตามที่ถูกกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่า การกระทำตามที่ถูกกล่าวหาเป็น ความผิดวินัยกรณีใด หรือเป็นเหตุให้ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่รับสารภาพให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพ รวมทั้งเหตุผลในการรับ สารภาพและสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย รวมทั้งพิจารณาว่าจะสอบสวนต่อไปหรือไม่ ตามควรแก่กรณี และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนรวบรวม พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา

(๑๐) การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา

การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาเพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน และเป็นการให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา กระบวนการสอบสวนเริ่มกระทำเมื่อมีการแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา การที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงใด หรือมีข้ออ้าง ข้อเถียงอย่างไร ย่อมนำไปสู่การกำหนดประเด็นการสอบสวนต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ คณะกรรมการสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนต่อไป โดยสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้หมดเสียก่อน เสร็จแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องแจ้งและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ คณะกรรมการสอบสวนจะต้องประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และถ้าเห็นว่ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหา ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง แล้วทำรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.๖ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ในกรณีกรรมการสอบสวนผู้ใด มีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย ถ้าเห็นว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด คณะกรรมการสอบสวนต้องเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา โดยระบุข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่า เป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองพยาน โดยแจ้งพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาเท่าที่มีในสำนวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แม้พยานหลักฐานจะฟังได้เพียงว่าเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

คณะกรรมการสอบสวนต้องทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว.๓ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยทำเป็น ๒ ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ และเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และ วัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย การแจ้ง สว.๓ คณะกรรมการสอบสวนต้องถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ก็ให้ยื่นได้ภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติม รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ คณะกรรมการสอบสวนต้องจัดให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

ก่อนการสอบสวนเสร็จ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำ หรือ นำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม ต่อคณะกรรมการสอบสวนอีกได้ ทั้งนี้ ในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะสอบสวนได้ และในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการสอบสวนเอง จะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการสอบสวนบางคนทำการสอบสวนไม่ได้ และห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา

ในข้อ ๑๑ กำหนดว่า การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกกล่าวหาสิทธินำนายความ หรือที่ปรึกษาเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้ และในข้อ ๒๙ กำหนดว่า ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา และพยาน ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนกระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใดเพื่อจูงใจให้บุคคลนั้น ให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียก ผู้ซึ่งจะถูกสอบปากคำเข้ามาในที่สอบสวนคราวละ ๑ คน ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความ หรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวน เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ตาม ข้อ ๓๐ ให้บันทึกถ้อยคำมีสาระตามแบบ สว.๔ หรือแบบ สว.๕ แล้วแต่กรณี เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง หรือจะให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำรับว่าถูกต้องแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวน ลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้า ให้กรรมการสอบสวนอย่างน้อย ๑ คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำห้ามมิให้ขูดลบหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อย ๑ คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้นำมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑๑) การกำหนดประเด็น

ประเด็น คือ จุดสำคัญที่ต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัย ซึ่งข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญที่ยังโต้เถียงกันอยู่หรือยังไม่ได้ความกระจ่างชัด หากเป็นที่กระจ่างชัดหรือรับกันแล้วก็ไม่เป็น “ประเด็น” ที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัย

การกำหนดประเด็นที่จะต้องสอบสวน จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยังมีการโต้เถียงกันอยู่ระหว่างฝ่ายกล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา คือ ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธไม่รับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายประการใดประการหนึ่ง หรือหลายประการที่ถูกกล่าวหา หรือมีข้ออ้างข้อเถียงในเรื่องใด อย่างไร ข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายที่ไม่รับกัน หรือที่มีข้ออ้างข้อเถียง ย่อมเป็นประเด็นที่กรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความเป็นที่ยุติว่าความจริงเป็นอย่างไร และมีพยานหลักฐานใดที่ยืนยันว่าเป็นเช่นนั้น ส่วนข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหารับแล้ว หรือมีพยานหลักฐานเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้ว ก็ไม่ต้องหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นที่จะต้องสอบสวนอีก

ประเด็นที่ต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ได้แก่

(ก) ประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่กล่าวหา จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร ทำอย่างไร ทำเพราะเหตุใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำผิดวินัยหรือไม่

(ข) ประเด็นกฎหมาย เป็นประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย เจตนารมณ์ของกฎหมายที่ยังมีความเห็นแตกต่าง เพื่อนำมาประกอบการวินิจฉัยในการสั่งลงโทษ

(ค) ประเด็นความร้ายแรงแห่งกรณีจะต้องพิสูจน์ว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้น มีพฤติการณ์ร้ายแรงเพียงใด หรือเสียหายแก่ทางราชการร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยกำหนดระดับโทษ หนักหรือเบาที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาพยานหลักฐาน ฝ่ายกล่าวหา แจ้งข้อกล่าวหาว่าผิดกรณีใด มาตราใด แจ้งพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ระบุวัน เวลาสถานที่ และการกระทำ ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะให้การเป็นหนังสือหรือไม่ กรณียื่นคำชี้แจงภายใน ๑๕ วัน กรณีไม่ยื่นนัด ให้ถ้อยคำโดยเร็ว

(ง) ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดในกรณีใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปรับบทลงโทษว่าได้กระทำผิดตามมาตราใด ในการกำหนดประเด็นสอบสวนนั้น ควรคำนึง เบื้องต้นก่อนว่า เรื่องที่จะทำการสอบสวนนั้นมีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร อย่างไร เป็นความผิดในกรณีใด และตามมาตราใด ความผิดในกรณีตามที่กล่าวหา นั้นมีองค์ประกอบของความผิดตามที่กฎหมายว่าด้วยวินัย กำหนดไว้อย่างไร เพื่อจะได้สอบสวนข้อเท็จจริงให้ตรงตามประเด็นอันจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิด ตามกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ ในเบื้องต้นอันเกี่ยวกับ ข้อกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนั้น มีอยู่แล้วอย่างไรบ้าง และผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การเบื้องต้น รับหรือปฏิเสธ ในข้อใด มีข้ออ้าง หรือข้อเถียงประการใด ซึ่งจะทราบได้จากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากการแจ้ง ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และจากการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหาในตอนแรก ทั้งนี้ ประเด็นที่จะสอบสวนนั้น อาจมีเพียงประเด็นเดียว หรือหลายประเด็น ก็ได้ แล้วแต่ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงอันใดบ้าง ประกอบกับความยากง่ายหรือความยุ่งยาก ซับซ้อนของแต่ละเรื่องด้วย ทั้งในชั้นสอบสวนหลังจากที่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว และการ สอบสวน ในชั้นที่ให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนจะต้อง กำหนดประเด็นสอบสวนที่จะกำหนดจุดสำคัญในการหาข้อมูลมาเพื่อใช้พิสูจน์ความจริงให้ปรากฏ โดยวิธีการ จะสอบพยานคนใดก่อน จะรวบรวมพยานหลักฐานอย่างไร ประเด็นที่กล่าวหาว่ามีเรื่องอะไรบ้าง จะสอบใคร บ้าง จะตัดพยานปากไหนบ้าง และการสอบสวนต้องให้สิ้นกระแสความ

(๑๒) การสอบสวนพยานบุคคล**(๑๒.๑) พยานบุคคล ได้แก่**

- (๑) บุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์
- (๒) บุคคลที่ทราบเรื่องที่กล่าวหา
- (๓) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

(๑๒.๒) พยานบุคคล มี ๒ ประเภท คือ

- (๑) พยานบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกมาสอบ
- (๒) พยานบุคคลที่ถูกกล่าวหาอ้างถึงหรือให้เรียกมาสอบ

(๑๒.๓) การสอบสวนพยานที่อยู่ต่างท้องที่ คือ

- (๑) คณะกรรมการสอบสวนไปสอบสวนพยาน ณ ท้องที่ของพยาน
- (๒) ขอให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น สอบสวนพยานแทน

โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้วิธีปฏิบัติในการสอบสวนพยานบุคคลนั้น ต้องมีกรรมการนั่งสอบสวนอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ จึงจะเป็นองค์คณะทำการสอบสวนพยานได้ในกรณีการส่งประเด็นไปสอบ หัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น นั่งสอบร่วมกับคณะอีกอย่างน้อย ๒ คน

ทั้งนี้ ในการสอบสวนปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ก.ค.ศ. มีหนังสือให้แจ้งส่วนราชการหน่วยงานการศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวน พิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเคร่งครัด แจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๙/ว ๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

(๑๓) ข้อห้ามในการสอบสวน

(๑๓.๑) ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนผู้ใด กระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจบุคคลนั้น ให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ หรือกระทำให้อับใจ หรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำซึ่งอยากจะทำให้ด้วยความเต็มใจในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๑๓.๒) ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

(๑๓.๓) ในการบันทึกถ้อยคำห้ามมิให้ขูตลบหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม

(๑๓.๔) ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ห้ามมิให้บุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยานให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด ในกรณีที่พยานมาแต่ไม่ให้อภัยหรือไม่มา หรือคณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร หรือการสอบสวนพยานหลักฐานใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ คณะกรรมการสอบสวนจะงดไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในวันบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนและในรายงานการสอบสวน

(๑๔) การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นกระบวนการสำคัญของการสอบสวน ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ตลอดจนรายละเอียดของพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวหา และองค์ประกอบความผิดตามข้อกล่าวหา เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กำลังกล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน ในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนเข้าสำนวนพยานหลักฐานต่างๆ ที่จะรวบรวมนั้น ได้แก่ คำให้การของผู้ถูกกล่าวหา คำให้การของพยานบุคคล พยานเอกสาร รวมทั้งพยานวัตถุ ประวัตติและคุณสมบัติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา

การรวบรวมพยานหลักฐาน คณะกรรมการสอบสวนจะต้องกระทำอย่างอิสระ และเป็นกลาง โดยปราศจากอคติอย่างใด ๆ ต่อผู้ถูกกล่าวหา โดยกระทำตั้งแต่เริ่มต้นทำการสอบสวนไปจนกว่าจะสอบสวนเสร็จสิ้นกระแสนี้ เพื่อให้ได้สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ในการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ดังที่กล่าวนี้ คณะกรรมการสอบสวนควรจะได้ทำสารบาญไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเรื่องนั้น ๆ

การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้กรรมการสอบสวนบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใดเอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้ ในกรณีที่หาต้นฉบับเอกสารไม่ได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น จะให้นำสำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวน ต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจำเป็นจะต้องรวบรวมพยานหลักฐาน เพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้น เป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติมหรือขอให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมได้ กรณีอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาคนใหม่ ผู้ถูกกล่าวหาอาจยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวได้

(๑๕) ระยะเวลาและขั้นตอนการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประธานได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยนำขั้นตอนการสอบสวน ตามข้อ ๒๐ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาได้ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นไม่เกิน ๓๐ วัน กรณีสอบสวนทางวินัยไม่ร้ายแรง และครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน กรณีสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง หากไม่แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อรายงานให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อมีมติเร่งรัดการสอบสวนภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑๖) การทำรายงานการสอบสวน

การทำรายงานการสอบสวน คือ การทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนพร้อมทั้งแสดงความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยตามมาตราใด อย่างไร หรือไม่ โดยอาศัยพยานหลักฐานและเหตุผลใด และควรได้รับโทษสถานใด หรือผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ราชการด้วยเหตุใด หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่ อย่างไร หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่สอบสวนนั้นหรือไม่ อย่างไร

โดยที่ การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ภายใน ๑๘๐ วัน การสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ภายใน ๙๐ วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน ประธานรายงานผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายครั้งละ ไม่เกิน ๖๐ วัน ถ้าไม่แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน ประธานรายงานผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อรายงาน อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ. มีมติเร่งรัด การสอบสวนให้แล้วเสร็จต่อไป ไม่แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ประธานรายงานผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายได้ไม่เกิน ๓๐ วัน และเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จต่อไป

(๑๗) การทำรายงานการสอบสวน

คณะกรรมการสอบสวนจะกระทำเมื่อได้ประชุมลงมติแล้วโดยคณะกรรมการสอบสวนจะทำรายงานการสอบสวน ตามแบบ สว.๖ ท้าย กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวน ในรายงานการสอบสวนให้มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑๗.๑) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีอย่างใดบ้าง กรณีที่ไม่ได้สอบสวนพยานตามข้อ ๓๐ และข้อ ๓๓ ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ไว้ด้วย เช่น บันทึกว่าผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพเพราะจำนนต่อหลักฐานหรือเพราะเหตุใด เพื่อประโยชน์อย่างใดของผู้ถูกกล่าวหา

(๑๗.๒) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ว่าควรรับฟังพยานหลักฐานฝ่ายใด เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลใด

(๑๗.๓) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ถ้ากระทำความผิดเป็นความผิดในกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกร่องในหน้าที่ราชการด้วยเหตุใด หรือประพฤตินั้นเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่ อย่างไร หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่สอบสวนนั้นหรือไม่ อย่างไร

(๑๗.๔) เหตุผลพร้อมข้อสนับสนุนการใช้ดุลพินิจของกรรมการสอบสวน หากมีกรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้บันทึกความเห็นแย้งไว้กับรายงานการสอบสวนเมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนเสร็จแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งสารบาญต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้วจึงจะถือว่าสอบสวนแล้วเสร็จ (ข้อ ๓๙)

อย่างไรก็ดี การทำรายงานการสอบสวนเป็นแต่เพียงการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นมิใช่การชี้ขาดในการรับฟังข้อเท็จจริง และการชี้ขาดความผิด และการกำหนดความผิดรวมทั้งการกำหนดโทษเป็นเรื่องของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชา หรือองค์คณะผู้มีอำนาจ แล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาในการทำรายงานการสอบสวน

(๑๗.๕) คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการในสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ประชุมปรึกษากัน

(๒) สรุข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พยานหลักฐาน คือ สิ่งที่แสดงให้เห็นอย่างมีเหตุผลถึงความถูกต้อง หรือไม่ถูกต้องของเหตุการณ์

(๑๗.๖) พยานหลักฐานมี ๓ ประเภท คือ

(๑) พยานเอกสาร คือ สิ่งที่จารึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงออกซึ่งความหมาย

(๒) พยานวัตถุ คือ สิ่งที่มีรูปร่างทั้งหลายซึ่งมีผลต่อความจริงที่เกิดขึ้น เช่น อาวุธต่าง ๆ ที่ใช้ในการกระทำผิด แถบบันทึกเสียง ฯลฯ เป็นต้น

(๓) พยานบุคคล คือ บุคคลที่จะต้องให้ถ้อยคำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ตนได้รับรู้โดยสัมผัสทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของตนสำหรับพยานผู้เชี่ยวชาญ คือ พยานบุคคลที่จะต้องให้การเกี่ยวกับความเห็นในทางวิชาการ เช่น นายแพทย์ วิศวกร สถาปนิก ฯลฯ เป็นต้น

พยานหลักฐานที่จะนำมาสู่การพิจารณา นั้น อาจเป็นพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานบุคคล ใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง การรับฟังข้อเท็จจริง และการแสดงความคิดเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ การแสดงความคิดเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ เป็นการพิจารณาปรับข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนกับบทมาตราว่าด้วยการกระทำผิดการทำความเห็นปรับข้อเท็จจริงกับบทมาตราความผิด

(๑๗.๗) ลำดับโครงสร้างของความผิดทางวินัย มีลำดับ ดังนี้

(๑) การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ต้องตามที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดทางวินัยหรือไม่

(๒) การกระทำนั้น เป็นการกระทำที่ผู้ถูกกล่าวหาพึงกระทำได้โดยชอบหรือไม่

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำการนั้น เป็นผู้ที่มีความสามารถรู้ผิดชอบในการกระทำนั้นหรือไม่

(๔) เสนอแนะโทษที่ควรได้รับการเสนอแนะโทษและระดับโทษที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องกระทำเมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดทางวินัยซึ่งอาจเป็นความผิดกรณีเดียวหรือหลายกรณีหรือหลายกระทงก็ได้ โทษและระดับโทษที่เสนอแนะให้ลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา นี้ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลจากพยานหลักฐานที่ได้สอบสวนรวบรวมไว้นั้น และควรคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด และที่คณะรัฐมนตรี หรือ ก.ค.ศ. หรือ ก.ค. หรือ ก.พ. ได้มีมติกำหนดเป็นหลักปฏิบัติไว้ รวมทั้งระดับโทษที่เคยลงแก่ผู้กระทำผิดอย่างเดียวกันมาแล้วด้วย ทั้งนี้ข้อเสนอนี้ดังกล่าวควรรวมทั้งข้อเสนอนี้ในการลดหย่อนผ่อนโทษหรืองดโทษด้วย เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมปรึกษาสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน และพิจารณาเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ ควรได้รับโทษในสถานใด หรือผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้นหรือไม่ อย่างไรแล้ว ก็ทำบันทึกรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.๖ ถ้ากรรมการสอบสวน คนใดมีความเห็นแย้ง ก็ให้ทำความเห็นแย้งติดไปกับรายงานการสอบสวน

(๑๘) การสอบสวนเพิ่มเติม

กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

(๑) การสอบสวนเพิ่มเติมก่อนเสนอสำนวนการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาเสร็จแล้ว และก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจำเป็นต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้น เป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้นด้วย

(๒) การสอบสวนเพิ่มเติมภายหลังเสนอสำนวนการสอบสวนแล้ว ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมประการใด ให้กำหนดประเด็นพร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมไม่อาจทำการสอบสวนได้ หรือผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมเห็นเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ขึ้นมา ทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้

(๑๘.๑) การตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวนเมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวนก่อนดำเนินการต่อไป

(๑) ในกรณีที่น่าปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ในกรณีเช่นนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

(๒) ในกรณีที่น่าปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไป เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๒.๑) การประชุมของคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่ครบตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง

(๒.๒) การสอบปากคำบุคคลดำเนินการไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้เช่นนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามกรณีดังกล่าวใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

(๓) ในกรณีที่น่าปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือไม่ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือนัดมาให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง ให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนแตกต่างจากข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้หลงข้อต่อสู้ โดยได้แก้ข้อกล่าวหาในความผิดนั้นแล้ว ซึ่งไม่ทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ถือว่า การสอบสวนและพิจารณานั้นใช้ได้ และให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามบทมาตราหรือกรณีความผิดที่ถูกต้อง

(๔) ในกรณีที่น่าปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ นอกจากที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ และ ข้อ ๔๕ ถ้าการสอบสวนตอนนั้น เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการตอนนั้นให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่ถ้าการสอบสวนตอนนั้น มิใช่สาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม จะสั่งให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือไม่ก็ได้

(๑๙) การพิจารณาสั่งการของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวนแล้ว ต้องพิจารณาสั่งการดังต่อไปนี้

(๑๙.๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด หรือไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๑๒ สมควรยุติเรื่อง หรือกระทำความผิดที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนการสอบสวน

(๑๙.๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวน เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๑๑ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสำนวนการสอบสวนดังกล่าว หากเห็นว่า มีเหตุตามที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นมา ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ ตามมาตรา ๑๑๑

(๑๙.๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวน มีความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงสมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้งหรือ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ (๑) หรือ (๒) หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๒ ให้ผู้มีอำนาจ ตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนการสอบสวน และให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.แล้วแต่กรณี พิจารณาให้แล้วเสร็จ และมีมติโดยเร็ว และให้ผู้มีอำนาจสั่งการตามมติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีมติดังกล่าว

(๒๐) การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หมายถึง การพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากกระทำความผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษสถานใด การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษเป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และจะกระทำต่อเมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กล่าวหาโดยกระจ่างชัดเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยความผิดและกำหนดโทษได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน เว้นแต่กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และ ก.ค.ศ.

(๒๑) ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนการสอบสวน ลำดับขั้นตอนการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง (๙๐ วัน) ขอขยายแต่ละครั้งไม่เกิน ๖๐ วัน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน ประธานคณะกรรมการรายงานเหตุให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรายงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

ขั้นตอนการดำเนินการ

(๑) ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง (๒) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแนวทางการสอบสวนพิจารณาเรื่องที่กำลังกล่าวหา (๓) แจ้งและอธิบายข้อหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (ส.ว.๒) แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะรับสารภาพหรือไม่	๑๕ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง
(๔) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา (กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพ) -ประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดวินัยกรณีตามมาตราใด	๖๐ วัน นับแต่แจ้ง ส.ว.๒
(๕) แจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทราบ (ส.ว.๓) -ถามความประสงค์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือจะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ	๑๕ วัน นับแต่ วันดำเนินการตาม ข้อ ๔
(๖) สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา	๖๐ วัน นับแต่ ดำเนินการตามข้อ ๕
(๗) ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ผิดกรณีใด มาตราใด ควรได้รับโทษสถานใดหรือหย่อนความสามารถตามมาตรา ๑๑๑ หรือ มีมลทินหรือมัวหมอง ตามมาตรา ๑๑๒ (๘) ทำบันทึกรายงานการสอบสวน (ส.ว.๖) (๙) เสนอสำเนาการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	๓๐ วัน นับแต่ วันที่ดำเนินการ ตาม ข้อ ๖

หมายเหตุ

๑. ระยะเวลาการสอบสวนตามที่ กฎ ก.ค.ศ.กำหนด คือ ๑๘๐ วัน
 ๒. สามารถขยายเวลาได้ตามความจำเป็นในแต่ละขั้นตอน ครั้งละไม่เกิน ๖๐ วัน
 ๓. หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วันประธานกรรมการสอบสวนต้องรายงานให้ผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนรายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อติดตามเร่งรัดการสอบสวน
- อนึ่ง สำหรับการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ข้อ ๒๑ กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน หากไม่เสร็จให้ขยายได้ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยนำขั้นตอนตาม ข้อ ๒๐ ใช้บังคับโดยอนุโลม
- การสอบสวนวินัยเป็นการค้นหาข้อเท็จจริงและแสวงหาความจริงให้ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดตามที่ถูกกล่าวหา ก็ต้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

เมื่อการสอบสวนได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ต้องทำรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.๖ โดยสรุป
ความเห็นว่ามีความเห็นอย่างไร ยกเหตุผลประกอบว่าเพราะเหตุใดจึงเห็นเช่นนั้น กรณีเห็นว่าผิดให้ระบุว่า
ผิดร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง และต้องเสนอให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจะเสนอโทษต่ำกว่าปลดออกไม่ได้

ส่วนที่ ๓
ภาคผนวก

แบบฟอร์มที่ใช้ในการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยเปิดเผย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียน/สพ
ที่ ศธ/- วันที่

เรื่อง ร้องเรียน

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ผู้อำนวยการ สพป.
ด้วยมีหนังสือร้องเรียน/บัตรสนเท่ห์ ร้องเรียนกล่าวหา.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....
ข้าราชการครู ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....สพป.....
กรณี.....(ระบุชื่อผู้กล่าวหา).....

ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือร้องเรียน/บัตรสนเท่ห์ ดังแนบ)

งาน/กลุ่มงาน.....พิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือร้องเรียน/บัตรสนเท่ห์ฉบับนี้
ได้อ้างพยานหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนอ้างพยานบุคคลที่สามารถนำสืบข้อเท็จจริงได้ ตาม
มติ คณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๑ ควรรับพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้ได้
ข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวประกอบการพิจารณา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ประกอบด้วย
บุคคลดังต่อไปนี้

๑.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นประธานกรรมการ
๒.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นกรรมการ
๓.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นกรรมการและเลขานุการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน
ข้อเท็จจริง ดังแนบ

(.....)

.....

คำสั่ง.....(ระบุชื่อโรงเรียน/สพป.).....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

.....

ด้วยมีหนังสือร้องเรียน/บัตรสนเท่ห์ ร้องเรียนกล่าวหา.....(ระบุชื่อผู้ถูก
กล่าวหา).....

ข้าราชการครู ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....สพป.....

รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับ.....

.....

ฉะนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวหาประกอบการ
พิจารณาดำเนินการ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นประธานกรรมการ

๒.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นกรรมการ

๓.(ระบุชื่อและตำแหน่ง)..... เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงรีบดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและเสนอผลการสืบสวน
ข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ).....

(ระบุชื่อผู้สั่งแต่งตั้ง)

ตำแหน่ง.....

แบบสืบสวนข้อเท็จจริง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่อง.....

.....

ด้วยความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสืบสวนมิได้ทำหรือให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง ชูเชื้อ หรือ ให้สัญญาเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และข้าพเจ้าได้ (ฟังบันทึกที่อ่านให้ฟัง/อ่านบันทึกถ้อยคำเอง แล้ว) ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการสืบสวน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้บันทึกถ้อยคำ
(.....)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....ให้ถ้อยคำและลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

แบบ รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การสืบสวนข้อเท็จจริง

เรียนผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง).....

ตามที่.....(โรงเรียน/สพป.)...ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่ง...../
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เพื่อสืบสวนข้อเท็จจริงกรณี.....(ชื่อผู้ถูกล่าวหา).....
ข้าราชการ.....ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....อำเภอ.....สพป.
ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่า.....(ระบุเรื่องที่กล่าวหา ถ้าหากมีหลายเรื่องให้ระบุทุกเรื่องตามคำสั่ง
แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน) นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอ
รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อการพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....(มีผู้ร้องเรียนหรือมีผู้รายงานว่าอย่างไร).....

๒. คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรวจสอบพยานเอกสาร
และสอบปากคำพยานบุคคล จนวน.....ปาก สรุปรูปข้อเท็จจริงได้ว่า.....
(สรุปรูปข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามที่ได้จากการสืบข้อเท็จจริง).....

๓. คณะกรรมการสืบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปรูปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและให้
โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาแล้ว.....(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....
ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา / ให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหา.....(สรุปตามประเด็นที่สำคัญมีว่าอย่างไร).....

๔. การพิจารณาโทษและความเห็น

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า.....
(กำหนดประเด็นและวินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่รับฟัง
หักล้างข้อกล่าวหาได้และเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไร หรือไม่ หากรับฟังไม่ได้ว่ากระทำความผิด ให้
เสนอความเห็นยุติเรื่อง และหากปรากฏว่ามีการกระทำความผิด ให้พิจารณาว่าการกระทำความผิดนั้น เป็นการ
กระทำความผิดอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ให้เสนอความเห็นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เพื่อ
ประกอบการพิจารณา ดำเนินการทางวินัยต่อไป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ขอเสนอสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงมาเพื่อโปรดพิจารณา
ดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ครูท

โรงเรียน.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

.....

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.....ตำแหน่ง /
วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....มี
กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง เรื่อง(เรื่องที่กล่าวหาถ้ากล่าวหาหลายเรื่องให้ระบุ
ทุกเรื่อง).....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษา ๒๕๔๗ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาในเรื่องดังกล่าว ประกอบด้วย
บุคคลดังต่อไปนี้

๑.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....ประธานกรรมการ

๒.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....กรรมการ

๓.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอสำนวนการ
สอบสวนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ในการสอบสวนถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยเรื่องอื่น
นอกจากที่ระบุในคำสั่งนี้ หรือกรณีที่มีการสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อื่น
และคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้น มี
ส่วนร่วมในการกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานมาโดยเร็ว

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะร้องทุกข์คำสั่งนี้ ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา
ประจำวงศรีขันธ์ เขต ๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....(ลงมือชื่อ).....ผู้สั่ง

(.....)

ตำแหน่ง / วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ ๑. ในกรณีจำเป็นจะให้มิผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

๒. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ ๒๓

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุข้อกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อโรงเรียนที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ได้แจ้งและอธิบาย
ข้อกล่าวหาให้.....(ระบุผู้ถูกกล่าวหา)...ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดังนี้

.....(อธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ถูก
กล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร).....

ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วว่า ในการสอบสวนนี้ผู้ถูก
กล่าวหาจะมีสิทธิและหน้าที่ตาม ข้อ ๑๘ รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
และ มีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อกล่าวหา ตลอดจนจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อ
กล่าวหาได้ด้วย

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหาและได้รับบันทึกนี้
๑ ฉบับไว้แล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ ๑. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึก ทั้งนี้ ให้ทำตามแบบ ส.ว.๒ เป็น ๒ ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
๒. ในกรณีที่ส่งบันทึกตามแบบ ส.ว.๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหาให้กรรมการสอบสวนลงลายมือชื่อในบันทึกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้บันทึกตามแบบ ส.ว.๒ เป็น ๓ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ
๓. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดกรณีใด หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่รับสารภาพ ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพรวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ(ถ้ามี)และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
๔. ข้อความใดที่ใช้ไม่ได้ให้ตัดออก

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน
ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ ๒๔

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ที่ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตามที่คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อโรงเรียนที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้.....(ระบุชื่อผู้ถูก
กล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาตามข้อที่ ๒๓ ลงวันที่.....เดือน
.....พ.ศ.....นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาเสร็จแล้วจึงแจ้งข้อ
กล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดังนี้

๑. ข้อกล่าวหา.....(ข้อกล่าวหาซึ่งปรากฏตามพยานหลักฐานว่ากรณีใดเป็นความผิดวินัย ตาม
มาตราใด).....

๒. สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา.....(สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อ
กล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบโดยระบุนั้น เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะสรุปข้อกล่าวหา).....

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และได้รับบันทึกนี้ ๑ ฉบับไว้แล้ว เมื่อวันที่.....เดือน
.....พ.ศ.....

.....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ ๑. การประชุมเพื่อพิจารณาข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๔ ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึกนี้
๒. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ทำบันทึกตามแบบ ส.ว.๓ นี้เป็น ๒ ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา ๑ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
๓. ในกรณีที่ส่งบันทึกตามแบบ ส.ว.๓ ทางไปรษณีย์ตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ให้ทำบันทึกตามแบบ ส.ว.๓ นี้เป็น ๓ ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนสอบสวน ๑ ฉบับ ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา ๒ ฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้ ๑ ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน ๑ ฉบับ
๔. ข้อความที่ใช้ไม่ได้ให้ตัดออก

บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

สอบสวนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....
ศาสนา.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ต.รอก/ซอย.....ถนน
.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....
จังหวัด.....

ข้าพเจ้าได้ทราบแล้วว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกกล่าวหาในเรื่อง.....(เรื่องที่ถูกลกล่าวหา).....
ตามคำสั่ง.....(ชื่อโรงเรียนที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....และข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชูเกียรติ ให้สัญญา หรือ
กระทำการใดเพื่อจูงใจให้ถ้อยคำอย่างใดๆ และข้าพเจ้าได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง/ได้อ่านบันทึกถ้อยคำเอง
แล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้องจึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวน

.....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

.....บุคคลตามข้อ ๑๑ ข้อ ๒๘ (ถ้ามี)

(.....)

.....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

(มีต่อ)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ให้ถ้อยคำและลงลายมือชื่อ
ต่อหน้าข้าพเจ้า

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

.....ผู้ช่วยเลขานุการ
(.....)

- หมายเหตุ ๑. ให้ใช้แบบ สว.๔ นี้ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ตาม ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔
๒. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาให้บันทึกถ้อยคำ
รับสารภาพรวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ(ถ้ามี)และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
๓. การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรองไว้ใน
บันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
๔. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ช่วยเลขานุการ ให้ผู้บันทึก
ถ้อยคำและลงลายมือชื่อบุคคลตามข้อ ๑๑ และ ข้อ ๒๘
๕. ข้อความใดไม่ใช่ให้ตัดออก

บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหา/ฝ่ายถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง
สอบสวนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อพยาน).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....
.....(ระบุให้ชัดเจนว่าประกอบอาชีพอะไร ที่ได้ ถ้าเป็นข้าราชการให้ระบุตำแหน่งและสังกัดด้วย).....
อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....แขวง/ตำบล.....
.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....

คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่าข้าพเจ้าเป็นพยานในเรื่อง.....(ระบุชื่อผู้ถูก
กล่าวหา).....ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรงตามคำสั่ง.....(ชื่อโรงเรียนที่ออก
คำสั่ง).....ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
.....และแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่ากรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย
อาญา การให้ถ้อยคำเท็จต่อพนักงานสอบสวนอาจเป็นความผิดตามกฎหมายหรือมีความผิดทางวินัย

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัตย์จริง ดังต่อไปนี้

.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชูเกียรติ ให้สัญญา หรือ กระทำการ
ใดเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และข้าพเจ้าได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง/ได้อ่านบันทึกถ้อยคำ
เองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้ากรรมการสอบสวน

.....พยาน

(.....)

.....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

(มีต่อ)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ระบุชื่อพยานผู้ให้ถ้อยคำ).....ได้ให้ถ้อยคำและลงลายมือ
ชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

.....ผู้ช่วยเลขานุการ
(.....)

- หมายเหตุ ๑. ให้ใช้แบบ สว.๕ นี้ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาและบุคคลอื่นซึ่งมาให้ถ้อยคำ
เป็นพยาน
๒. การสอบปากคำพยานต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรอง
ไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
๓. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำเป็นกรรมการให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ช่วยเลขานุการให้ผู้
บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อทั้งในฐานะผู้บันทึกถ้อยคำและผู้รับรองการให้ถ้อยคำ
๔. ข้อความใดไม่ใช่ให้ตัดออก

รายงานการสอบสวน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
เรียน(ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน)...

ตามที่ได้มีคำสั่ง.....(ชื่อโรงเรียนที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เพื่อสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูก
กล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ในเรื่อง.....

ประธานกรรมการในเรื่องการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว เมื่อ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐ เสร็จแล้ว จึงขอเสนอรายงานการ
สอบสวน ดังต่อไปนี้

๑. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....
(มีผู้ร้องเรียนหรือมีรายงานว่าอย่างไร ในกรณีที่ได้มีการสืบสวนหรือสอบสวนได้ความประการใดระบุไว้ด้วย)

๒. คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้.....(ระบุชื่อ
ผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วโดย.....(แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาทราบว่าได้กระทำการใด
เมื่อใด อย่างไร และได้แจ้งโดยวิธีใด).....

๓.(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นว่า.....(ให้ถ้อยคำใน
เบื้องต้นว่าอย่างไรหรือไม่ได้ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นด้วยเหตุผลอย่างไร).....

๔. คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อหาแล้วได้ความว่า.....(อธิบาย
ว่าได้ความว่าอย่างไร ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สอบสวนพยานใดตามข้อ ๓๐ หรืองดการสอบสวน
พยานหลักฐานใดตามข้อ ๓๑ ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวนหรือพยานหลักฐานที่งดการสอบสวนนั้น พร้อมทั้ง
เหตุผลไว้ด้วย).....

๕. คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้....(ระบุ
ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อ
กล่าวหา ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....โดย.....(อธิบายวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุป
พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา).....

(มีต่อ)

๖. คณะกรรมการสอบสวนได้ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือขอให้ถ้อยคำ หรือ ขอนำสืบแก้ข้อกล่าวหา แล้ว.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา/ให้ถ้อยคำ/นำสืบแก้ข้อกล่าวหา.....(รายละเอียดเกี่ยวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือการให้ถ้อยคำ หรือการนำสืบแก้ข้อกล่าวหาว่าอย่างไร และในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเนื่องจากเหตุผลอย่างไร และในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเนื่องจากเหตุผลอย่างไร และได้ให้นำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยอภัยพยานหลักฐานซึ่งคณะกรรมการสอบสวนตามคำขอของผู้ถูกกล่าวหาได้ความโดยสรุปว่าอย่างไรหรือไม่ ได้นำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วยเหตุผลอย่างไร ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สอบสวนพยานใด หรืองดการสอบสวนพยานหลักฐานใด ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวน หรือพยานหลักฐานที่งดการสอบสวนนั้นพร้อมทั้งเหตุผลไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพ ให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ(ถ้ามี)ไว้ด้วย.....

๗. คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมพิจารณาลงมติแล้วเห็นว่า.....(เปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหาว่าจะรับฟังพยานหลักฐานใดได้หรือไม่ เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลอย่างไร และผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่อย่างไร).....

คณะกรรมการสอบสวนจึงขอเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

.....ประธานกรรมการ
(.....)

.....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

หมายเหตุ

๑. การพิจารณาลงมติตามข้อ ๓๘ ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึกนี้ หากกรรมการสอบสวนคนใด มีความเห็นแย้ง . ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน
๒. ข้อความใดไม่ใช่ให้ตัดออก

ผู้จัดทำคู่มือ

.....

ที่ปรึกษา

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓
๒. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓

ผู้จัดทำ

นางรัตนธ ุณยาสีหเดช

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

ผู้พิมพ์และเรียบเรียง

นางรัตนธ ุณยาสีหเดช